

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра «Космічної техніки та нетрадиційних джерел енергії» (№ 402)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант ОП

Сергій ГУБІН

(підпис)

(ім'я та прізвище)

29» серпня 2025 р.

**СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ
HAВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«Нормативно-правова база в енергетиці»

Галузь знань: G «Інженерія, виробництво та будівництво»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: G4 «Енерговиробництво»
(код та найменування спеціальності)

Спеціалізація: G4.03 «Відновлювані джерела енергії та гідроенергетика»
(код та найменування спеціальності)

Освітньо-професійна програма: «Нетрадиційні та відновлювані джерела енергії»
(найменування освітньої програми)

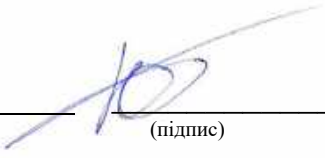
Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Силабус введено в дію з 01.09.2025

Харків – 2025 р.

Розробник: Шепетов Ю.О., к.т.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри космічної техніки та нетрадиційних джерел енергії

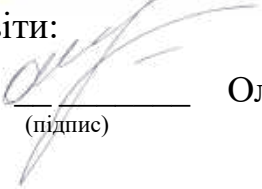
Протокол № 1 від « 28 » серпня 2025 року

В.о. завідувача кафедри к.т.н, доцент
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Юрій ШЕПЕТОВ
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

(підпис)

Олександр ЛІСІН
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

1. Загальна інформація про викладача

	ПІБ: Шепетов Юрій Олексійович
	Посада: доцент
	Науковий ступінь: канд. техн. Наук
	Вчене звання: доцент
	Перелік дисциплін, які викладає: «Електричні станції, мережі і системи», «Основи теорії та функціонування енергоустановок», «Нормативно-правова база в енергетиці», «Питання інтелектуальної власності та науково-інженерних розробок».
	Напрями наукових досліджень: космічна енергетики, наземна сонячна енергетика.
Контактна інформація: +38066-485-7614 i.shepetov@khai.edu	

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	Денна
Семестр	2-й
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	Обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	денна: 4 кредити ЄКТС / 120 годин (48 аудиторних, з яких: лекції – 16, практичні – 32; СРЗ – 72)
Види навчальної діяльності	Лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота
Види контролю	Поточний контроль, модульний контроль, семестровий контроль – іспит
Пререквізити	
Кореквізити	
Постреквізити	«Практична підготовка», «Кваліфікаційна робота магістра»

3. Мета та завдання навчальної дисципліни, переліки компетентностей та очікуваних результатів навчання

Мета вивчення – формування знань з системи теоретичних правових понять і термінів, структури законодавства, джерелами чинного законодавства України, яке регулює відносини у сфері енерговиробництва, енерговикористання, енергозбереження,

Завдання – придбання знань про основні законодавчі та нормативно-правові акти, які регулюють діяльність у сфері енерговикористання, з порядку та умов укладання договорів енергопостачання; з видів відповідальності у сфері енергетики та енергопостачання; придбання вмінь: - володіти теоретичними правовими поняттями і термінами; - грамотно оцінювати юридичні факти, аналізувати зміст нормативних актів; - орієнтуватися у сучасному правовому полі.

Результати навчання:

Загальні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 - Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність використовувати іноземну мову для здійснення науково-технічної діяльності.
- ЗК6 – здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності:

- Здатність демонструвати обізнаність з питань інтелектуальної власності та контрактів в електроенергетиці, електротехніці та електромеханіці.
- Здатність демонструвати обізнаність та вміння використовувати нормативно-правові актів, норми, правила й стандарти в електроенергетиці, електротехніці та електромеханіці.

Програмні результати навчання:

- Враховувати правові та економічні аспекти наукових досліджень та інноваційної діяльності.
- Планувати та виконувати наукові дослідження та інноваційні проекти в сфері електроенергетики, електротехніки та електромеханіки.
- Дотримуватися принципів та напрямів стратегії розвитку енергетичної безпеки України.
- Демонструвати розуміння нормативно-правових актів, норм, правил та стандартів в області електроенергетики, електротехніки та електромеханіки.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна є базою для виконання дипломної роботи магістра.

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль №1: Нормативно-правова база виробництва енергії

ТЕМА 1. Міжнародне енергетичне право, енергетичне право Європи і України.

- **Тема лекції:** Будуть розглянуті поняття та система міжнародного енергетичного права й роль України як його суб'єкта. Детально вивчаються міжнародні та європейські енергетичні організації, зокрема юрисдикція органів ЄС в енергетичній сфері. Також буде надана загальна характеристика чинного законодавства про енергетику України.
- **Практичні заняття:** Проводиться аналіз системи міжнародного енергетичного права та правових аспектів участі України в європейських енергетичних організаціях. Студенти готують презентації та доповіді про роль міжнародних енергетичних організацій.
- **Самостійна робота здобувача освіти:** Ізучення правового статусу України як суб'єкта міжнародного енергетичного права, а також підготовка огляду законодавства про енергетику України. У поглиблене ознайомлення з юрисдикцією органів ЄС в енергетичній сфері.

ТЕМА 2. Законодавчі акти України щодо енергоресурсів.

- **Тема лекції:** Лекція присвячена аналізу ключових законодавчих актів України, що регулюють використання та обіг різних енергоресурсів. Розглянемо особливості правового регулювання видобутку, транспортування та використання традиційних видів палива. Це забезпечить розуміння національної правової основи, на якій функціонує енергетична галузь.
- **Практичні заняття:** Аналіз структури та змісту основних Законів України, що регулюють сферу енергетичних ресурсів. Практичне застосування норм права до конкретних ситуацій, пов'язаних з використанням енергоресурсів.
- **Самостійна робота здобувача освіти:** Самостійний пошук та конспектування положень ключових законодавчих актів, що стосуються різних видів енергоресурсів. Підготовка до обговорення правових аспектів регулювання видобутку та обігу палива.

ТЕМА 3. Нормативна база відносин паливобудівних і енергогенеруючих компаній.

- **Тема лекції:** Розглянемо комплекс нормативно-правових актів, що регулюють взаємодію між компаніями, які здійснюють видобуток палива, та компаніями, які генерують енергію. Будуть проаналізовані договірні відносини, умови постачання сировини та механізми ціноутворення. Це є ключовим для забезпечення стабільності енергетичної системи.
- **Практичні заняття:** Ізучення нормативної бази, що регулює договірні відносини та постачання палива між видобувними та генеруючими компаніями. Розв'язання кейсів, пов'язаних з ціноутворенням та умовами контрактів на постачання енергетичної сировини.
- **Самостійна робота здобувача освіти:** Аналіз типових договорів і механізмів ціноутворення на енергетичну сировину в контексті законодавчих вимог. Підготовка реферату або доповіді з питань правового регулювання взаємодії цих компаній.

ТЕМА 4. Нормативно-правова база по забрудненню навколишнього середовища при виробленні енергії.

- **Тема лекції:** Основна увага приділяється законодавству, що регулює викиди забруднюючих речовин та парникових газів при виробництві енергії. Вивчаються механізми, пов'язані з введенням кадастру викидів в Україні та правові норми міжнародних угод, зокрема Кіотський протокол. Будуть розглянуті екологічні вимоги до енергогенеруючих об'єктів.
- **Практичні заняття:** Аналіз положень Кіотського протоколу та українського законодавства про забруднення навколишнього середовища. Обговорення правових механізмів введення та використання кадастру викидів забруднюючих речовин та парникових газів.
- **Самостійна робота здобувача освіти:** Детальне вивчення нормативно-правової бази по забрудненню навколишнього середовища та механізмів державного контролю. Підготовка доповіді про застосування Кіотського протоколу в Україні в енергетичному секторі.

ТЕМА 5. Нормативно-правова база поновлюваних джерел енергії.

- **Тема лекції:** Буде розглянуто законодавство про альтернативну енергетику та його роль у стимулюванні розвитку цієї галузі в Україні. Ключовим питанням є механізм "зелених тарифів" як основний інструмент підтримки. Також вивчаються нормативно-правові засади регулювання окремих видів альтернативної енергетики.
- **Практичні заняття:** Ізучення Законодавства України про альтернативну енергетику та правових норм, що регулюють "зелені тарифи". Розв'язання практичних задач щодо застосування стимулюючих механізмів для відновлюваних джерел енергії.
- **Самостійна робота здобувача освіти:** Самостійний аналіз законодавства про альтернативну енергетику, включаючи правові аспекти регулювання окремих її видів. Підготовка реферату по темі "Зелені тарифи" в Україні та їх роль в енергосистемі.

ТЕМА 6. Нормативно-правова база безпеки і страхування енерговиробництва.

- **Тема лекції:** Лекція фокусується на правовому забезпеченні енергетичної безпеки держави та підприємств, що є критично важливим для безперебійного функціонування економіки. Також розглядаються норми

щодо страхування ризиків у процесі енерговиробництва. Це включає питання технічної, технологічної та фінансової стійкості енергетичних об'єктів.

- **Практичні заняття:** Обговорення правових аспектів забезпечення енергетичної безпеки України відповідно до законодавства. Аналіз правових норм страхування виробничих ризиків в енергетиці.
- **Самостійна робота здобувача освіти:** Ізучення правових основ енергетичної безпеки та механізмів її підтримання. Підготовка доповіді або огляду нормативних актів про страхування об'єктів енергетичної інфраструктури.

Змістовний модуль №2: Нормативно-правова база енерговикористання

ТЕМА 1. Правова структура виробництва, розподілу і споживання енергії.

- **Тема лекції:** Будуть проаналізовані правові основи, які формують структуру функціонування енергетичного ринку, від моменту виробництва до кінцевого споживання. Розглядаються правові рамки для розподілу енергії (діяльність обленерго) та регулювання відносин між усіма учасниками ринку.
- **Практичні заняття:** Розгляд правової структури функціонування ринку, включаючи питання розподілу енергії. Ізучення взаємовідносин між генеруючими, розподільними та споживаючими організаціями.
- **Самостійна робота здобувача освіти:** Аналіз правових основ діяльності операторів систем розподілу та інших учасників ринку в частині розподілу та споживання енергії. Підготовка схеми або огляду правової структури енергетичного ринку.

ТЕМА 2. Правові норми оцінки вартості спожитої енергії.

- **Тема лекції:** Основна увага приділяється діяльності Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП). Вивчаються правові норми, що регулюють формування тарифів на закупівлю та продаж електроенергії. Це включає методологію оцінки вартості тарифоутворення.
- **Практичні заняття:** Аналіз правових актів, що регулюють діяльність Національної комісії регулювання електроенергетики (НКРЕКП) та методику формування тарифів. Практичне вивчення правових норм оцінки вартості спожитої енергії.
- **Самостійна робота здобувача освіти:** Ізучення постанов НКРЕКП, що стосуються тарифів на закупівлю і продаж електроенергії. Підготовка доповіді про роль НКРЕКП у регулюванні вартості енергії.

ТЕМА 3. Питання пільгових тарифів.

- **Тема лекції:** Лекція присвячена правовим засадам формування та запровадження пільгових тарифів для окремих категорій споживачів або галузей. Розглядаються нормативні акти, що визначають умови надання таких пільг та процедуру введення тарифікації. Мета — зрозуміти баланс між соціальною підтримкою та економічною обґрунтованістю.

- **Практичні заняття:** Ізучення нормативних актів, що регулюють питання формування та надання пільгових тарифів. Обговорення правових механізмів тарифікації для пільгових категорій споживачів.
- **Самостійна робота здобувача освіти:** Аналіз правового обґрунтування соціальних пільг у сфері енергетики та їх впливу на ринок. Підготовка огляду нормативно-правових актів, що визначають умови пільгових тарифів.

ТЕМА 4. Правові відносини між енергогенеруючими та енергоспоживаючими компаніями.

- **Тема лекції:** Детально аналізуються договірні відносини та правові зобов'язання, що виникають між компаніями, які виробляють енергію, та великими промисловими споживачами. Розглядаються умови постачання, відповідальність за порушення та механізми вирішення спорів. Це основа оптового енергетичного ринку.
- **Практичні заняття:** Ізучення правових норм, що регулюють оптовий енергетичний ринок та договори між генеруючими та великими споживаючими компаніями. Аналіз умов постачання енергії, відповідальності сторін та процедури вирішення спорів.
- **Самостійна робота здобувача освіти:** Розбір типових договорів енергопостачання між оптовими учасниками ринку. Підготовка правового висновку про можливі спори в цих відносинах.

ТЕМА 5. Відносини між енергорозподільними підприємствами і споживачами.

- **Тема лекції:** Вивчаються правові норми, що регулюють взаємодію розподільних підприємств (операторів систем розподілу) та кінцевих споживачів (населення та малого бізнесу). Розглядаються питання якості послуг, підключення до мереж та дотримання прав споживачів.
- **Практичні заняття:** Ізучення Правил користування електричною енергією та правових норм приєднання електроустановок до мереж. Практичний аналіз прав та обов'язків споживачів та операторів систем розподілу.
- **Самостійна робота здобувача освіти:** Самостійне вивчення нормативної бази, що стосується прав споживачів енергетичних послуг. Підготовка огляду правових аспектів вирішення конфліктів між споживачами та енергорозподільними підприємствами.

ТЕМА 6. Закони України та ЄС з енергокористування.

- **Тема лекції:** Проводиться порівняльний аналіз ключових Законів України та директив Європейського Союзу (ЄС), що стосуються ефективного енергокористування. Особлива увага приділяється імплементації норм ЄС в українське законодавство.
- **Практичні заняття:** Порівняльний аналіз ключових Законів України та директив Європейського Союзу (ЄС) з енергокористування. Ізучення впливу євроінтеграційних процесів на правове регулювання енергокористування.
- **Самостійна робота здобувача освіти:** Поглиблене вивчення Директив ЄС по енергоефективності та аналіз ступеня їх імплементації в національне законодавство. Підготовка порівняльної таблиці ключових правових норм України та ЄС.

Змістовний модуль №3: Нормативно-правова база енергетичного менеджменту та ресурсо-енергозбереження

ТЕМА 1. Нормативно-правова база ресурсо-енергозбереження.

- **Тема лекції:** Лекція присвячена ключовим законам та підзаконним актам, які створюють правові основи для впровадження заходів ресурсо- та енергозбереження на підприємствах та в державі. Розглядаються загальні принципи державної політики у цій сфері.
- **Практичні заняття:** Аналіз Закону України "Про енергозбереження" та інших нормативних документів, що регулюють цю сферу. Обговорення правових аспектів реалізації державних програм енергозбереження.
- **Самостійна робота здобувача освіти:** Ізучення нормативно-правової бази ресурсо-енергозбереження та підготовка огляду основних законодавчих актів.

ТЕМА 2. Правова база обліку енергії, визначення енерговитрат, штрафних санкцій та пільгових кредитів.

- **Тема лекції:** Вивчається нормативно-правове забезпечення обліку енергозбереження, включаючи вимоги до приладів обліку та визначення фактичних енерговитрат. Розглядаються правові механізми застосування штрафних санкцій за нераціональне використання та надання пільгових кредитів на енергоефективні заходи.
- **Практичні заняття:** Ізучення правових основ комерційного обліку енергії та нормативно-правового забезпечення обліку енергозбереження. Аналіз правових норм, що регулюють штрафні санкції та надання пільгових кредитів на енергоефективні заходи.
- **Самостійна робота здобувача освіти:** Самостійне ознайомлення з правовим забезпеченням обліку енергозбереження та методикою визначення нераціонального використання ресурсів. Підготовка доповіді про механізми пільгового кредитування.

ТЕМА 3. Правові питання пільг на енергозберігаючі технології.

- **Тема лекції:** Детальний аналіз правових актів, які надають пільги (податкові, митні чи інші) на впровадження енергозберігаючих технологій та обладнання. Розглядається, як державна політика стимулює інвестиції у підвищення енергоефективності.
- **Практичні заняття:** Обговорення правових основ надання пільг на енергозберігаючі технології. Ізучення механізмів державного стимулювання інвестицій у підвищення енергоефективності.
- **Самостійна робота здобувача освіти:** Аналіз законодавства про правові питання пільг на енергозберігаючі технології. Підготовка огляду інвестиційних стимулів для підвищення енергоефективності.

ТЕМА 4. Правові питання енергоменеджменту та енергоаудиту на енергодобувачих, енергогенеруючих та енергоспоживачих підприємствах.

- **Тема лекції:** Розглядаються правові вимоги до проведення енергоаудиту та впровадження систем енергоменеджменту на підприємствах усіх типів. Вивчаються обов'язковість цих процедур та відповідальність за їх нехтування, що є основою для підвищення ефективності використання енергії.

- **Практичні заняття:** Ізучення правових вимог до проведення енергоаудиту та впровадження систем енергоменеджменту. Обговорення обов'язків підприємств щодо впровадження систем енергоменеджменту відповідно до правових вимог.
- **Самостійна робота здобувача освіти:** Аналіз правових основ енергетичного менеджменту та аудиту на різних типах підприємств. Підготовка реферату про роль енергоаудиту в дотриманні законодавства про енергозбереження.

5. Індивідуальні завдання

Підготувати доповідь на семінарі на одну з тем:

1. Система міжнародного енергетичного права.
 2. Міжнародні енергетичні організації.
 3. Юрисдикція органів Європейського Союзу в енергетичній сфері.
- Енергетичні організації Європи.
4. Енергетичні організації СНД.
 5. Україна як суб'єкт міжнародного енергетичного права.
 6. Енергетична галузь України.
 7. Загальна характеристика законодавства про енергетику України.
 8. Законодавчі акти України щодо енергоресурсів.
 9. Нормативна база відносин паливодобувних і енергогенеруючих компаній.
 9. Нормативно-правова база по забрудненню навколишнього середовища при виробленні енергії.
 10. Кадастр викидів забруднюючих речовин та парникових газів в Україні.
 11. Нормативно-правова база України по забрудненню навколишнього середовища.
 12. Кіотський протокол.
 13. Законодавство України про альтернативну енергетику.
 14. «Зелені тарифи».
 15. Регулювання окремих видів альтернативної енергетики.
 16. Енергетична безпека.
 17. Страхування в енергетиці.
 18. Правова структура виробництва, розподілу і споживання енергії.
 19. Правові норми оцінки вартості спожитої енергії.
 20. Національна комісія регулювання електроенергетики.
 21. Тарифи на закупівлю і продаж електроенергії.
 22. Формування пільгових тарифів.
 23. Тарифікація пільгових тарифів.
 24. Правові відносини між енергогенеруючими та енергоспоживаючими компаніями.
 25. Правові відносини між енергорозподільними підприємствами і споживачами.
 26. Закони України та ЄС з енергокористування.
 27. Нормативно-правова база ресурсо-енергозбереження.
 28. Правова база обліку енергії, визначення енерговитрат, штрафних санкцій та пільгових кредитів.

29. Нормативно-правове забезпечення реалізації програми енергозбереження.
30. Нормативно-правове забезпечення обліку енергозбереження.
31. Правові питання пільг на енергозберігаючі технології.
32. Правові питання енергоменеджменту та енергоаудиту на енергодобуваючих, енергогенеруючих та енергоспоживаючих підприємствах.

6. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, лабораторних робіт, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники).

7. Методи контролю

Пісмові роботи з модульного контролю, реферат з теми доповіді на семінарі, іспит.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

8.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Модульний контроль 1	15...25	1	15...25
Модульний контроль 2	15...25	1	15...25
Модульний контроль 3	15...25	1	15...25
Реферат	15...25	1	15...25
Усього за семестр			60...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту/заліку. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних питань. Максимальна кількість балів за відповідь на кожне теоретичне питання – 50 балів.

8.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

Система міжнародного енергетичного права. Міжнародні енергетичні організації. Юрисдикція органів Європейського Союзу в енергетичній сфері. Енергетичні організації Європи. Енергетичні організації СНД. Україна як суб'єкт міжнародного енергетичного права. Енергетична галузь України. Загальна характеристика законодавства про енергетику України. Законодавчі акти України щодо енергоресурсів. Нормативна база відносин паливодобувних і енергогенеруючих компаній. Нормативно-правова база по забрудненню навколишнього середовища при виробленні енергії. Кадастр викидів забруднюючих речовин та парникових газів в Україні. Нормативно-правова база

України по забрудненню навколишнього середовища. Кіотський протокол. Законодавство України про альтернативну енергетику. «Зелені тарифи». Регулювання окремих видів альтернативної енергетики. Енергетична безпека. Страхування в енергетиці. Правова структура виробництва, розподілу і споживання енергії. Правові норми оцінки вартості спожитої енергії. Національна комісія регулювання електроенергетики. Тарифи на закупівлю і продаж електроенергії. Формування пільгових тарифів. Тарифікація пільгових тарифів. Правові відносини між енергогенеруючими та енергоспоживаючими компаніями. Правові відносини між енергорозподільними підприємствами і споживачами. Закони України та ЄС з енергокористування. Нормативно-правова база ресурсо-енергозбереження. Правова база обліку енергії, визначення енерговитрат, штрафних санкцій та пільгових кредитів. Нормативно-правове забезпечення реалізації програми енергозбереження. Нормативно-правове забезпечення обліку енергозбереження. Правові питання пільг на енергозберігаючі технології. Правові питання енергоменеджменту та енергоаудиту на енергодобуючих, енергогенеруючих та енергоспоживаючих підприємствах.

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки:

Складання основних правових актів з енергопостачання споживачів.

8.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Мати мінімум знань та умінь. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи. Виказати розуміння базових положень методики виконання розрахунків.

Добре (75 - 89). Засвоїти мінімум знань та умінь, виконати усі завдання, захищати всі практичні роботи та РГР в обумовлений викладачем строк з обґрунтуванням прийнятих рішень. Виказати розуміння більшості всіх положень методики виконання розрахунків.

Відмінно (90 - 100). Повно знати основний та додатковий матеріал. Знати усі теми. Орієнтуватися у підручниках та посібниках. Виконати усі завдання, захищати всі практичні роботи в обумовлений викладачем строк з обґрунтуванням прийнятих рішень. Виказати якісне розуміння всіх положень методики виконання розрахунків.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Методичне забезпечення

1. Нормативно-правова основа енергетики. Модуль 1. Нормативно-правова база виробництва енергії. / Губін С. В., Шепетов Ю. О.,

- Яковлєв О. І., Лєгошин Д. В., Іванова Т. Ю., Наказненко М. Н., Боярчук О. В. - Курс лекцій для інженерів-енергетиків. - Харків: Нац. аерокосмічний ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2013. - 194 с.
2. Нормативно-правова основа енергетики. Модуль 2. Нормативно-правова база енерговикористання. / Губін С. В., Шепетов Ю. А., Яковлєв О. І., Лєгошин Д. В., Іванова Т. Ю., Наказненко М. Н., Боярчук О. В. - Курс лекцій для інженерів-енергетиків. - Харків: Нац. аерокосмічний ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2013. - 215 с.
 3. Нормативно-правова основа енергетики. Модуль 3. Нормативно-правова база енергетичного менеджменту та ресурсоенергозбереження / Губін С. В., Шепетов Ю. О., Яковлєв А. І., Лєгошин Д. В., Іванова Т. Ю., Наказненко М. Н., Боярчук А. В. – Курс лекцій для інженерів-енергетиків. - Харків: Нац. аерокосмічний ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2013. – 114 с.
 4. <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=1444>

14. Рекомендована література

1. Енергетичне право України. Короткий посібник. - Київ, 2009. - 69 с.
2. Ребок. В. Енергетичне право України. Короткий посібник, [Текст]/В.Ребок. -2009.
3. Малярєнко В. А. Енергозбереження та енергетичний аудит [Текст] / В. А. Малярєнко, І. А. Немировський. - Х.: ХНАГГ, 2008. - 253с
4. Правова основа енергозбереження. Справочник. - К.: КНТ, 2007. -400 с.
5. <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=1444>

Допоміжна

1. Сонячна енергетика України: короткий огляд ринку / підготовлено за підтримки компанії Рентехно. – Київ, 2011. – 23 с.
2. Закон України №1391- XIV от 14.01.2000г. «Про альтернативні види рідкого та газового палива»
3. Закон України №555-IV от 20.02.2003г. «Про альтернативні джерела енергії»
4. Методика визначення нераціонального (неефективного) використання паливно-енергетичних ресурсів[Текст] /– Киев – 2009. – 123 с.
5. "Правила Оптового ринку електричної енергії України". Затверджено Постановою Національної комісії регулювання електроенергетики України № 921 від 12 вересня 2003 року.
6. "Правила приєднання електроустановок до електричних мереж". Затверджено Постановою Національної комісії з регулювання електроенергетики України № 1137 від 14 грудня 2005 року. (У редакції від 20 вересня 2007 р., Постанова НКРЕ № 1232)
7. Правила користування електричною енергією. Затверджено постановою Національної комісії регулювання електроенергетики України № 28 від 31 липня 1996 р. (у редакції від 17 жовтня 2005 р., Постанова НКРЕ № 910)
8. Закон України №601-VI від 25.09.2008г. «Про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення «зеленого» тарифу»

9. Закон України “Про організацію комерційного обліку електричної і теплової енергії, рідких газоподібних паливно-енергетичних ресурсів, технічної та питної води” від 05.03.2002 №216.
10. Energy Law in Europe. National, EU and International Regulation / Edited by Martha Roggenkamp, Catherine Redgwell, Anita Rønne, and IñigodelGuayo. Oxford, 2007.

15. Інформаційні ресурси

1. Держане підприємство «Енергоринок» [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://www.er.energy.gov.ua>
2. Національна енергетична компанія «Укренерго» [Електронний ресурс] – Режим доступу <https://ua.energy>
3. Національна комісія з регулювання в енергетиці [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://www.nerc.gov.ua>
4. Законодавство на службі енергетичної безпеки України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://legalweekly.com.ua/index.120387>